

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hr. Aage Frandsen er jo som et væsentligt led i regeringens sikkerhedsnet i dag en central person i debatten og har også givet udtryk for, at regeringen har lært af sine erfaringer, har lært af sine fejl. Det har hr. Aage Frandsen sagt et par gange i løbet af dagen. Jeg vil godt spørge hr. Aage Frandsen, om han nu er helt sikker på det.

Hr. Aage Frandsen har jo i Politisk-Økonomisk Udvalg overværet, hvordan jeg forgæves forsøgte at få statsministeren til at beklage, at færingerne ikke blev orienteret om henvendelsen fra Den Danske Bank primo februar allerede på mødet den 1. marts oppe i Nordisk Råd, hvor den færøske lagmand, Marita Petersen, deltog. Det var et forgæves forsøg.

Derfor stillede jeg spørgsmålet skriftligt i PØ-udvalget for at give statsministeren en chance til. Jeg stillede spørgsmålet, om statsministeren finder det rimeligt, at landsstyret så sent som den 1. marts 1993 endnu ikke var orienteret om henvendelsen fra Den Danske Bank primo februar. Og svaret var, at der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 77, som er et fuldstændigt intetsigende svar om, at man også havde to andre væsentlige ting at diskutere den dag.

Tyder det på, at regeringen har lært af sine fejl? Jeg mener det ikke.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Aage Frandsen taler meget om og stiller spørgsmålet om, hvorfor det skete. Det synes jeg også er meget relevant at vi kigger på, men jeg synes også, at kommissionsundersøgelsesrapporten klart rejser nogle spørgsmål, som vi yderligere bør have undersøgt.

Jeg sidder i hvert fald med den tvivl om Finanstilsynets rolle, at man kan formode, at de har undladt en nærmere undersøgelse af Føroya Banki og Sjóvinnubankin i foråret 1993 og dermed handlet i strid med Tilsynets tilsynspligt med den begrundelse, at det ikke var opportunt for regeringen at få yderligere oplysninger af hensyn til folkeafstemningen den 18. maj.

Jeg synes også, at der rejser sig spørgsmål om, hvorvidt Nationalbankens tilsagn om likviditetsstøtte er i overensstemmelse med bankens statutter og med lovgivningen, særligt om der er hjemmel til en særpræget konstruktion med

et hemmeligt tilsagn, der alene havde til formål at tilvejebringe grundlaget for dispensation fra Finanstilsynet, og som ikke var en egentlig trækningssret.

Jeg synes også, at man skal forholde sig til – og dér vil jeg gerne høre hr. Aage Frandsens synspunkt – hvad finansministerens hjemmel var til at give en mundtlig garanti til Nationalbanken, sådan som det jo skete i første omgang, sammen med en erklæring om, at den først efter den 18. maj vil søge den nødvendige politiske tilslutning. Industriminister Jan Trøjborg har jo til det punkt forklaret, at regeringen betragtede sagen som vanskelig, og at denne konstruktion alene blev lavet for at undgå at indhente Folketingets samtykke.

Jeg anser SF for at være et parti, der også gerne ser, at man overholder spillereglerne over for Folketinget. Finder SF, at regeringen har overholdt spillereglerne?

(Kort bemærkning).

Óli Breckmann (KF):

Hr. Aage Frandsen stillede spørgsmålet om, hvorfor og hvordan det gik så grueligt galt på Færøerne først i 1990'erne, og der er vel to sæt forklaringer på det.

Den ene forklaring, som ikke har været meget omtalt her i dag, er, som jeg sagde før, de gevaldige stramminger, som Lagtinget, landsstyret, foretog i finansloven, i de offentlige udgifter, efter 1989. Blandt andet nedskar vi subsidierne, støtten, til fiskeriet gevaldigt.

I de første år af 1990'erne kunne bankerne overleve likviditetsmæssigt blandt andet på grund af de gode fiskepriser, men også af de garantiforpligtelser, som landskassen betalte ind til banksystemet. Men da så fisken forsvandt – især i 1992, hvor torsken og kulleren forsvandt af biologiske årsager – samtidig med at fiskepriserne faldt, opstod der naturligvis en bankkrise.

Efter 1993 begyndte man så på de skatteforhøjelser, der gjorde, at folk flygtede over hals og hoved ud af Færøerne, så der var nogle politiske, men også nogle biologiske årsager til, at krisen blev så dyb, som den blev.

Men jeg vil dog understrege, at hvis Lagtinget havde fulgt havbiologernes råd om at fiske nul torsk og nul kuller, så havde Færøerne ikke været til i dag. Gudskelov, gennemtvang vi fiskeordningen i stedet for en kvoteordning, og derfor overlever vi med store og stærke bestande i dag.